

Rigsarkivet

06576

Crèvecoeur, E. Briand de,
admiral

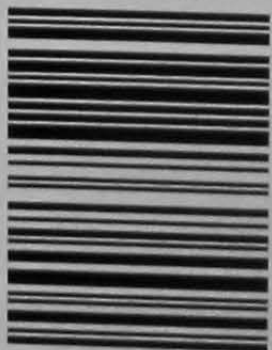
1921 - 1943

Rejserapport

Kaptajn P. Lembkes
rejserapport 1921
(Italien)

m.m.

2

8025720591

6576

Afhandlinger og foredrag

1924-41

9.

Nogle Betragtninger

over

Søværnets Genopbygning

af

Kontreadmiral E. Briand de Crèvecoeur.

Ansatt i Søværnets Selskab d. 15/2 1938

Da et af de politiske Partier i indeværende Rigsdags-samling har fremsat Forslag om Nedsættelse af en blandet politisk og sagkyndig Kommission til Undersøgelse af Manglerne ved de sidst vedtagne Forsvarslove, kunde det muligt have sin Interesse her i Sølieutenantsselskabet rent sagligt at drøfte de Forhold, der i saa Henseende gør sig gældende for Søværnets Vedkommende, samt undersøge, om Grundlaget for 1937-Loven - Formaalet for Søværnets Anvendelse - ikke gør det ønskeligt at tage Søværnsmateriellets Genopbygning for de nærmest kommende Aar op til Behandling.

Inden jeg tager Ordet som Indleder, for at fremsætte mine Betragtninger over dette for Søværnets Fremtid saa over-ordentlig betydningsfulde Spørgsmaal, vil jeg gerne udtale, at vi seks Søofficerer, der har tegnet os for Indlæg i Dag, har ønsket hver for sig og dog i Fællesskab at give Udtryk for vor Opfattelse af Spørgsmaalet.

Naar vi har valgt hver at tage Ordet, er Hensigten hermed udelukkende at give Sagen en alsidig Belysning, hver ud fra sin Viden og Opfattelse; men vi er alle principielt enige og godkender fuldt ud hverandres Betragtninger.

Da vi jo har en meget begrænset Taletid til Raadig-hed, har vi maattet sammentrænge vore Fremstillinger saa meget som i det hele muligt.

[Vi ønsker at anføre, at vore Indlæg er udarbejdede inden Kommandørkaptajn Nørregaards Foredrag her i Selskabet

sidste Tirsdag, saaledes at de ikke staar i Relation til de af Kommandørkaptajnen fremsatte Udtalelser.

Formaalet med Revisionen af 1932-Loven var jo at søge at afhjælpe de væsentligste Mangler, som efterhaanden var blevet øjensynlige for Politikerne og vel ikke mindst for Regeringen, der skulde føre Loven ud i Livet.

Revisionen, hvis Resultat blev 1937-Loven, bragte vel for Flaaden paa visse Punkter Forbedringer, særligt m.H.t. det lettere Flaademateriel samt Udvidelse af de faste Personelrammer m.m.; men paa to væsentlige Punkter - nemlig for Artilleriskibenes og Kystdefensionens Vedkommen-
de - blev den en Skuffelse, idet det ikke lykkedes at overbevise Politikerne om Nødvendigheden af Artilleriskibe, men Resultatet blev tværtimod, at Artilleriskibe i det hele taget principielt helt udgik af vor Flaade, og at Kyst-
defensionen ikke blev istandsat, idet den kun i altfor utilstrækkelig Grad fik Midler til Afhjælpning af dens alvorlige Mangler, saavel m.H.t. Materiel som Personel.

For at komme til Erkendelse af, hvilke alvorlige Konsekvenser det vil have for hele vort Søværns Anvendelse, at man i den Grad som her har svækket og negligeret dets Hovedvaaben: Artilleriet - der i højere Grad end noget andet Søkrigsvaaben er egnet baade til Løsning af Neutralitets- og Kampopgaver - maa man naturligt først stille sig klart, hvad Hensigten er med vort Søforsvar, hvilke Opgaver det skal løse, og derefter undersøge, i hvor stort et Omfang Lovens Søkrigsmateriel tilfredsstiller de stillede Krav, og hvad der mangler.

Af Statsministerens efternævnte Udtalelser i Rigsdagen o.a. Steder umiddelbart forinden de nugældende Forsvarsloves Fremsettelse, kan man formentlig uddrage visse Holdepunkter m.H.t. Regeringens Opfattelse af Flaadens Opgaver, da det er den og ikke vor egen, der i

saa Henseende maa tjene som Rettesnor.

Det bliver da til Gengæld den militære Sagskundskab, som paa Grundlag heraf maa angive Art og Omfang af det til Opgavernes Løsning krævede Søkrigsmateriel, dets Fordeling og Anvendelse.

Statsministeren udtaler:

"Der vil blive fremsat Forslag om visse Omlægninger indenfor Hær og Flaade, herunder Udbedring af Mangler, der har vist sig, saaledes at Bevogtningen af Grænser og Farvande kan være sikret og Bevogtningsstyrken være udrustet til Løsning af de Neutralitetsopgaver, som Landet har", og "der skal udøves Bevogtning af Grænser og Farvande, saaledes som Landets Belliggenhed anviser det. De forhaandenværende Styrker skal søge at afvise Neutralitetskrænkelser, enten disse saa er en Følge af Krig mellem andre Stater, eller de iværksættes direkte imod Danmark."

Det fremgaar heraf, at Flaadens Opgaver er Bevogtnings- og Neutralitetsopgaver, der vel ved Afvisning af Neutralitetskrænkelser kan munde ud i Anvendelse af Vaabenmagt.

Det fremgaar imidlertid ikke umiddelbart af Udtalelserne, at Regeringen har tænkt sig, at Flaaden skal løse egentlige Kampopgaver udover den Vaabenanvendelse, der i givet Fald kan komme til at foreligge ved Afvisning af Neutralitetskrænkelser; men den Omstændighed, at Søværnsloven dels har bibeholdt Undervandsbaade, som vel nok maa siges at være et 100 % Kampvaaben, men den slettest mulige Fartøjstype til Neutralitetsbevogtning, og dels har bibeholdt Kystbefæstningsanlæg, særlig Værkerne ved København med deres svære Skyts, hvis Hovedopgave er en udpræget Kampopgave, samt endelig, at Hæren ikke alene er bibeholdt, men endog er gjort mere kampkraftig, giver Udtryk for, at man ikke helt afviser Forsvarstanken m.H.t. vigtige Dele

af Landet - Hovedstaden med Flaadens Basis og Hærens forskellige Etablissementer, det sjællandske Territorium m.m. - med andre Ord kan det fastslås, at Forsvarsmagten skal bruges til Løsning af Neutralitetsopgaver og visse begrænsede Forsvarsopgaver. De første tilfalder hovedsagelig Flaaden, de sidste: Forsvaret af Sjælland og Sundsomraadet: Hæren og Søværnet.

Af Neutralitetsopgaver, som Flaaden kan komme ud for at løse, kan nævnes:

1) Udlægning og Bevogtning af Neutralitetsspærringerne samt Minerydning paa Søterritoriet, hvilke Opgaver Søværnslovens Mine- og Minefartøjsmateriel i kvalitativ Henseende er egnet til at løse. Bevogtningen af de udlagte Neutralitetsspærringer maa dog overlades Artillerivaabnet, hvilket i de fleste Tilfælde lettestog billigst kan gøres ved Batterier i Land.

En Anvendelse som under Sikringsstyrken af Artilleriskibe som flydende Forter bagved Spærringerne vil formentlig fremtidig være udelukket, ikke mindst af Hensyn til Udviklingen af det tyske Luft-, U-Baads- og Motorterpedobaadsvaaben.

2) Af andre Neutralitetsopgaver kan nævnes:

Bevogtning af Søterritoriet samt Sikring af dette og Handelsruterne, Konvoyering af Handelsskibe m.m.

Det kan vel ikke bestrides, at disse rene Bevogtnings- alvorlig og Konvojeringsopgaver, saa længe der ikke kræves Brug af Vaabnene overfor Neutralitetskrænkelser, rent kvalitativt vil kunne løses af vore store Torpedobaade i Forbindelse med Luftfartøjer til Rekognoscering og Meldetjeneste; men Torpedobaadenes Antal er for ringe og Bevogtningstjenesten vil i det lange Løb virke opslidende paa deres Materiel og Personel, hvis de alene skal udføre denne Tjeneste, deres

Kampkraft og Beredskab vil derfor være svækket i Tilfælde af Overgang fra Neutralitetsforhold til Krigsberedskab, hvor de skal være klar til Brug til deres egentlige Krigsformaal; Torpedobaadsangrebet m.m.

Desuden vil vore Torpedobaade med deres ringe Kanonkaliber, der er de tyske og engelske Jageres, Torpedobaades og Patrouillefartøjers betydelig underlegent, ikke kunne gøre sig gældende overfor disse ved Indskriden i Tilfælde af Neutralitetskrænkelser, hvis de staar alene uden kraftigere Magtmidler bagved (jfr. E. 13 Affæren).

De maa til Løsning af denne Opgave suppleres med og støttes af større kraftigere Skibe med Kanonen som Hovedvaaben og som derfor er bygget og i det hele taget indrettet med Artillerikamp for Øje.

Som Armering for saadanne Skibe vil det være hensigtsmæssigt at have et Enhedskaliber, der kan anvendes baade imod mindre Krydsere, der normalt har 15-cm Skyts som Hovedarmering og imod Torpedofartøjer, der er armeret med lettere Skyts. Denne Opgave løses bedst af det 15-cm Kaliber, sværere Skyts er for langsomt skydende og uhaandterligt som Antitorpedobaadsskyts og lettere Skyts har for ringe Virkning overfor Krydsere.

Det 15-cm Skyts er haandterligt og hurtig skydende og har god Virkning overfor lettere pansrede Maal; og Skibe med dette Kaliber og med en kraftig Anti-Luftarmering vil sikkert i Forbindelse med det forhaandenværende lettere Fartøjsmateriel kunne løse de Neutralitetsopgaver, som forventes og kræves løst af en dansk Bevogtningsstyrke.

Paa Grund af vort udstrakte Søterritorium og vore adskilte Farvandes særlige Beskaffenhed, vil man selvsagt ikke kunne nøjes med 1 eller 2 af de nævnte Skibe, men maa have et større Antal, mindst 6 eller 8.

I Henhold til Søværnsloven har vi imidlertid ingen (bortset fra "Niels Juul", saa længe den er i Linien). Her er saaledes en væsentlig Mangel, som ved en Revision og Genopbygning maa afhjælpes, hvis Flaaden skal kunne løse blot de af Regeringen ønskede beskedne Neutralitetsopgaver.

Til Løsning af egentlige Kampopgaver i aabent Farvand for vor Flaade, saasom: Kamp med større fjendtlige Krigsskibe, Angrøb paa Transportflaader under Opmarch samt Vedligeholdelsen af Forbindelsen imellem Hovedlandsdelene for at sikre Troppeoverførsler, Dækning af Hærens Flanker og Ryg m.m., hvilke Opgaver der i Regeringens Overvejelser ikke ses at være regnet med og hvortil kræves et Sammenspil af Søkrigens forskellige Vaaben, vilde det være ønskeligt at raade over Skibe med større Kaliber end det 15 cm, men under de foreliggende Forhold maa man se bort herfra; men derfor maa disse Opgaver ingenlunde tabes af Syne.

Naar man som nævnt ved Bibeholdelse af Kystbefæstningsanlæggene, særlig Værkerne ved København med deres svære Skyts, har erkendt, at vi ogsaa har en egentlig Forsvarsopgave med Hensyn til Sundafsnittet, er det ulogisk og uforstaaeligt, at Kystdefensionen kun i saa ringe Grad kom i Betragtning ved de "Omlægninger indenfor Hær og Flaade, herunder Udbedring af Mangler", som var stillet i Udsigt og som kom de øvrige Led af Forsvaret til Gode; thi selv om disse ikke blev udvidede - Flaaden mistede jo endog principielt sine Artilleriskibe - fik de dog deres Befalingsmandsrammer og væsentligste Mangler ved deres ~~XXXXXX~~ Materiel tildels bragt i Orden.

Kystdefensionens Hovedopgave er Forsvar af Hovedstaden med Adgangene dertil imod Angreb fra Søen og fra Luften,

samt i Forbindelse med dens flydende Materiel af ældre Torpedo- og U-Baade m.m. samt Miner, at overtage Bevogtningen - derunder Neutralitetsbevogtningen - af Sundsomraadet for derved at frigøre de egentlige Søstyrker til Løsning af deres Opgaver i de øvrige Farvandsafsnit.

Kystdefensionens Værker og Batterier udenfor Sundsomraadet har til Opgave at deltage i Neutralitetsforsvaret ved Bevogtning af udlagte Neutralitetsspærringer, hvor de naturligvis bør indgaa i de sømilitære Distrikters Organisation, der allerede bør fastlægges under Fredsforhold.

Under Krigsforhold skal de tjene som artilleristiske Støttepunkter for de udstationerede Flaade- og Luftstyrker.

For at kunne løse disse Opgaver paa forsvarlig Maade, maa Hovedmanglerne ved de forhaandenværende Værker og deres Materiel hurtigst muligt afhjælpes, og Kystdefensionen maa i det hele taget udbygges ved fremskudte Batterier af omdannet udrangeret Skibsskyts ved Indgangene til Sundet, særlig til Styrkelse af den svage Sydfront, og endelig maa Pers- nelrammerne bringes i Orden.

Samtidig med, at de paapegede Mangler m.H.t. Flaadens og Kystdefensionens forsømte Artilleri afhjælpes, bør Bestrebelseerne tillige gaa ud paa yderligere at styrke de øvrige Vaaben saavel m.H.t. Kvalitet som Kvantitet, særlig Luftvaabnet, der heller ikke ved 1937-Loven fik den Udvidelse, som dets store Betydning og hele den moderne Udvikling med Rette havde stillet i Udsigt.

At vort Torpedobaadsvaaben fremtidig suppleres med Motortorpedobaade, som nu er indført i de fleste Mariner og som i særlig Grad maa synes egnede for vore særlige Farvandsforhold, betragter jeg som en given Sag. Herved vil Søofficererne tillige faa en Chance for selvstændigt Ansvar og Kommando i en ung Alder.

Jævnsides med Genopbygningen af Materiellet, hvortil

Udgifterne selvsagt maa tilvejebringes ved ekstraordinære Bevillinger, fordelt over en vis Aarrække, bør Beredskabet styrkes ved en længere og mere systematisk Uddannelse, særligt af Stammandskabet og det værnepligtige Personal og ved at have Skibene, Stationerne og Forterne i større eller mindre Grad udrustede og under Kommando hele Aaret.

Hertil samt til forøget Drift og Vedligeholdelse og Udvidelse af Personelrammerne for Kystdefensionen m.m. kræves en Forøgelse af Normalbudgettet.

En Genopbygning af vort Søværn efter de her skitserede Linier vil efter min Mening bringe Overensstemmelse tilveje imellem de stillede Opgaver og Midlerne, der kræves til deres Løsning - en Overensstemmelse, der ikke er til Stede nu.

Hvis Tiderne engang skulde bedres og Forstaaelsen af Søforsvarets Betydning blive større, da vil Opgaverne for vor Flaade muligvis blive udvidede, ogsaa til at omfatte et kraftigere Eksistensforsvar, og da vil Tidspunktet være inde til at sætte Kræfterne ind paa Anskaffelse af de større sværere armerede Artilleriskibe, som vi vist Alle her helst vil have, thi kun saadanne Skibe i Forbindelse med de øvrige Vaaben kan paatage sig Forsvarsopgaver, der rækker udover de nu stillede Opgaver.

Indlæg af Kommandør Paul Ipsen

"Nogle Betragtninger over Søværnets Genopbygning"

Mine Herrer!

I Tilslutning til det af Kontreadmiral Briand de Crevecoeur fremførte vil jeg gerne anføre følgende:

Naar man overvejer hvilke militære Magtmidler et Land bør raade over, bør man først stille sig klart, hvilke Opgaver det samlede Forsvar skal løse. Dette vil vist ingen bestride, men ikke desto mindre maa det atter og atter fastholdes; thi uden dette tabes Hovedmaalet af Syne, og man glider bort fra, at Midlerne nøje maa afvejes efter de samlede Forsvarskrav.

Den Udenrigspolitik, som Regeringen, med eller mod sin Vilje, sandsynligvis maa føre i Forbindelse med den Strategi, som derefter bør vælges, maa være afgørende for de Veje, der bør følges ved Opbygningen af vort Forsvar.

Tiden tillader mig ikke her nærmere at bevise, hvorledes vor Udenrigspolitik i stigende Grad maa præges af Folkeforbundets Skibbrud, Tysklands Oprustning, Storbritanniens vanskelige imperiale Stilling, af vort Forhold til de andre skandinaviske Lande, specielt til Sverige, af vor egen militære Svaghedstilstand, vor sociale Økonomi og andre Forhold.

Jeg maa indskrænke mig til at paavise de Kendsgerninger:

1. At vi i stigende Grad ligger under tysk Magtsfære og
2. At vor Regering sikkert vil og maa søge at undgaa at komme i Modsetningsforhold til Tyskland, samtidig med, at den saavidt muligt vil prøve paa at bevare vor Neutralitet og i sidste Instans vor Eksistens.

Den for Danmark mest prekære udenrigspolitiske Situation vil være, at Tyskland inddrages i Krig med Vestmagter.

Mindre prekært for Danmark, men - saavidt man kan skønne - mindst lige saa sandsynlig vil en Krig mellem Tyskland og Rusland være. Medens man hidtil har kunnet regne med, at Søkrigsførelsen mellem disse Lande saa godt som udelukkes^{de} vilde foregaa i Østersøens østlige Del, saa har Ruslands intensive Udbygning af sin maritime Stilling i Hvide Havet, med dertil hørende Kanalsystem fra den finske Bugt til Hvide Havet skabt Muligheder for en sporadisk Krigsførelse, speciel Undervandsbaads - Mine - og Handelskrig, udgaaende fra dette nye Basisomraade og ind i vore Farvande. Vi maa følgelig nu regne med Komplikationer, ikke alene i Østersøen op mod Sundomraadet, men ogsaa med Operationer i vore andre Farvande.

Men en Krig mellem Rusland og Tyskland vil let kunne inddrage Vestmagter i Krigen, og vi vil da ligesaavel være under Trykket af den førstnævnte Eventualitet - Krigen mellem Tyskland og Vestmagter.

----- 0 -----

Vil man anlægge real militærpolitiske Synspunkter, saa bør vi regne med at blive stillet over for et Ultimatum fra Tyskland i Form af en mere eller mindre peremptorisk Henstilling om, hvad der forventes, at vi gør, og hvad man ønsker, at vi ikke gør, hvortil formentlig bl.a. hører, at vi viser Vilje og Evne til at hævde vor Neutralitet mod Tysklands Modpart.

Det, der giver os Mulighed for at holde os uden for Krigen er, at Tyskland af flere Grunde, i alt Fald i Krigens første Faser, ser sin Fordel i, at vi kan bevares som Neutral; men naturligvis kun under Forudsætning af, at denne vor Neutralitet afpasses efter Tysklands Livsinteresser.

Deri er jo egentlig intet nyt, det var, hvad der - principielt set - skete i 1914; blot har Udviklingen medført, at Tysklands Interesser og Ønsker siden da er ændret.

Medens Tyskland den Gang saa sin Interesse i Tværspærringer over Sundet - Store Bælt og Lille Bælt, saa er der næppe Tvivl om, at Tyskland nu - som allerede under Verdenskrigens Slutning - maa ønske

Store Bælt - Kattegat som Udfaldsport og samtidigt sin defensive Linie skudt frem maaske helt op til Skagerak. Man behøver blot at have set det Utal af Luftmarine Kaserner og Hangarer, som findes lige ud til og langs med hele den tyske Østersøkyst for at indse, hvor nødvendigt det er nu for Tyskland at sikre det vestlige Østersøbassin, ikke alene med Angreb fra Søen; men ogsaa fra Luften.

Medens Tyskland derfor kan forventes at ville kræve Kontrol over Store Bælt og Kattegatsområdet foruden naturligvis ubetinget Herredømme over Østersøens vestlige Bassin, saa mener jeg, at Tyskland vil bøje sig for et bestemt dansk - svensk Krav om, at Sundområdet holdes under dansk-svensk Kontrol, og mod at det garanteres, at Sundområdet holdes ligeligt spærret overfor begge Parter krigsførende Magters Skibe.

Kravet om at Sundområdet holdes intakt mod Krigsoperationer men samtidigt aabent som Forbindelsesvej for Søhandelen til Østersøen vil sikkert ogsaa finde kraftig Støtte hos eventuelle andre neutrale Stater (f. Eks. eventuelt Polen eller Finland).

Der foreligger i stigende Grad Vidnesbyrd om, at disse Tanker vinder fuld Tilslutning i Sverige, og det mangler ikke paa Henstilling-er herfra til Danmark om i egen og Nordens Interesse at bære sin Fart af Byrderne, og der er næppe Tvivl om, at Tyskland i endnu højere Grad end for Danmarks Vedkommende ønsker at bevare Sveriges velvillige Neutralitet. En fælles dansk-svensk Optræden i dette Spørgsmaal vil derfor være af væsentlig Betydning for os.

Men selv om der ved en klogt ført Udenrigspolitik, og forudsat at Danmark selv raader over de fornødne Midler, er Haab om, at vi kan forblive neutrale, saa kan Krigsførelsen meget vel komme til at forme sig saaledes, at Danmark inddrages i Krigen; vi er da stillet over for den Eksistenskamp, hvorefter vor fremtidige Uafhængighed afhænger, og hvor vor nationale Ære og Selvrespekt staar paa Spil, og det er med Henblik paa denne Eventualitet, at vort Forsvar skal opbygges.

----- 0 -----

Det er ogsaa med denne Eventualitet for Øje, at vor Regering

maa tage Standpunkt til det før omtalte tyske Ultimatum. Efter min Mening maa vor Regering bøje sig for de tyske Krav om Kontrolrøt over Store Bælt og Kattegatsomraadet, men i første Række fastholde, at den sjællandske Øgruppe med indre Farvande og Sundomraadet holdes intakt.

----- 0 -----

Som før nævnt, maa den Strategi Søværnet gaar ind for, selv sagt tjene det samlede Forsvars Interesser, og nu som før er Hjørnestenen i Danmarks Forsvar Sjælland. Sætter Søværnet ikke sit ind paa Løsningen af denne Opgave, ja, saa vil Befolkningen opfatte det saaledes, at det er Hæren alene, der varetager den vigtigste Forsvarsopgave.

Søværnets naturlige Andel i den samlede Forsvarsopgave maa i første Række blive Dækningen af Sjællands Østkyst med den særlige Sundopgave, idet Hæren opstilles med særligt Henblik paa Forsvaret af Store Bælts-Kysten; men vi bør naturligvis heller ikke se bort fra Deltagelse i Forsvaret af Sjællands andre Kyster end Østsiden; derfor maa saavel Smaalandsfarvandet som Isefjorden forberedes som fremskudte Baser. Hvormeget Flaademateriel vi kan sætte ind her paa afhænger af den strategiske Situation og af Arten og Antallet af vore Søstridskræfter, eventuelle allierede Flaadestyrkers Tilstedeværelse o. a.

Vanskeligheden for Flaaden i Store Bælt og Kattegatsomraadet vil være, at Tyskland fra Krigstilstandsindtræden maa forudsættes at være nærværende.

Jeg vil gerne her indskyde den Bemærkning, at jeg ingenlunde tror, at Tiden er inde til nordisk, ej heller engang til dansk-svensk Militæralliance i videre Forstand, om Tiden nogensinde bliver det; men i visse Spørgsmaal saasom Neutralitetshævdelse og Fællesoptræden i Sundspørgsmaalet kommer man ganske givet ikke uden om Aftaler og fælles Virke mellem Danmark og Sverige. Her er Virkelighedskravene stærkere end Fordomme. For Sverige er Sundet en Livsaare som Forbindelsesvej mellem Øst- og Vestkyst, for Danmark er Herredømmet over Sundomraadet en Betingelse for Forsvaret af Sjælland med Hovedstaden som Basis for Hær og Flaade, og her findes 1/4 af Landets

Befolkning og Rigets vigtigste materielle Resourcer og kulturelle Værdier. Sundet danner Forbindelsesvej fra Sjælland til Sverige, og det er af afgørende Betydning for Sjællands Forsvar, at der bevares Muligheder for Tilførsler herfra og fra andre Lande (Vestmagter) som Transit gennem Sverige.

De, der ikke forstaar Betydningen heraf, vil jeg henvise til at studere de statistiske Oplysninger om den stigende Samhandel mellem Danmark og Sverige under Verdenskrigen, den Gang var vi neutrale, hvor overmaade meget større er Betydningen ikke, hvis Sjælland under Krig isoleres.

Hvorledes skal vi rent taktisk kunne optræde paa Søen, uden gensidigt at have fuld Operationsfrihed paa hinandens Territorium i Sundområdet? Uden dette kan vi ikke beskyde fjendtlige Skibe, der nærmer sig Hovedstaden paa svensk Territorium, ej heller kan vi her have Undervandsbaade neddykket eller foretage Mineudlægninger. Hvorledes skal vi ordne Meldetjenesten ved Luftangreb o.m.a. uden Samvirke med Sverige? Selv et overfladisk strategisk-taktisk Studium vil klart bevise, at livsvigtige Spørgsmaal ikke lader sig løse paa dette Omraade, uden i nøje Forbindelse med Sverige; de militær-geografiske Forhold kræver det.

----- 0 -----

Skal vi nu paa dette strategiske Grundlag og under fuld Hensyntagen til den tekniske og taktiske Udvikling fastslaa, hvilket Krigsmateriel, der med de færreste Pengemidler, vil være bedst egnet til at løse de Opgaver, som Sjællands Forsvar og specielt Sundforsvaret stiller, saa mener jeg, at dette maa være Søværnsmateriel, bestaaende af Luftstridskræfter - Miner - Undervandsbaade og Motor-torpedobaade i Forbindelse med Kystbefæstningsanlæg og de nuværende Søforter og støttende sig til sikrede, luftbeskyttede Baser.

Hvad Søværnets Luftstridskræfter angaar, da kræver det ikke nærmere Paavisning, at disse maa øges og styrkes betydeligt for at kunne være paa Højde med Tidens Krav og svare til den Betydning, der maa tillægges Luftforsvaret; og hvad angaar Kystartilleriet, maa det betænkes, at dette ikke alene danner Rygstød for de lettere Vaaben og beskytter Flaadens Basisomraader, det vil i sig selv kunne være

et virkningsfuldt Led i Forsvaret til Afværgelse af Landgangsforetagender og af Bombardement af Hovedstaden.

Det skal ingenlunde bestrides, at artilleriarmerede Skibe ogsaa vil være værdifulde som Led i Søforsvaret af Sjælland, men det er særligt til Løsning af Neutralitets- og Konvojeringsopgaverne, at de er ubetinget uundværlige.

Men inden jeg slutter min Omtale af Sjællands Forsvar, skal nævnes, at Hovedstadens aktive og passive Luftforsvar maa bringes i Orden, og selv om dette er en Opgave, der er henlagt under Hæren i Forbindelse med den civile Administration, bør Søværnet loyalt medvirke til at denne Opgave løses, ikke mindst fordi den i høj Grad har Befolkningens Interesse og Forstaaelse.

----- 0 -----

Vender vi os nu til Neutralitetsopgaverne ude i vore Farvaner, ja, saa maa man ogsaa her stille sig klart, hvad disse kræver. Vor Opgave er at optræde mod Neutralitetskrænkelser, hvor disse foreligger, hvor meget der skal sættes ind, afhænger af Objektets Betydning i strategisk og politisk Henseende; men ligegyldig hvilken Regering, der sidder, kan man sikkert regne med, at det kun er i yderste Tilfælde, at en Regering vil lade Landet inddrage i Krig. For at kunne løse Neutralitetsopgaverne kræves et ikke ubetydeligt Antal Enheder og som af Admiral Briand de Crevecoeur paavist, er den Skibstype, der bedst egner sig til Neutralitetshævdelsen, det artilleriarmerede Skib. Skal man forene Kravet om Antal Enheder med Kravet om Kraft og dog bevæge sig inden for de økonomiske Muligheders Grænser, saa anser jeg det for sagligt forsvarligt at anvende Skibe med Mellemliber, thi netop hvor det drejer sig om Neutralitetsopgaver mener jeg, at med 15 cm Kanoner armerede Skibe vil kunne optræde med den Vægt, som Neutralitetshævdelsen i Overensstemmelse med vor Udenrigspolitik kræver. Det er efter min Mening mere formaalstjenstlig at kræve et større Antal af disse Skibe end at opstille et Program med 2 Skibe, hvis Opgaver skulde være at tage jævnbyrdig Kamp op i aaben Sø med Stormagtsflaaders store Skibe.

Skibe med 15 cm Armering vil ogsaa kunne være velegnede til at løse Konvojeringsopgaver. Hvis Kattegat inddrages i Krigs-

zonen som Forterrain for den tyske Flaade - hvad jeg mener vil blive Tilfældet saa vil det, for at Erhvervslivet og Forsyningstjenesten kan opretholdes her i Landet, være af yderste Vigtighed, at vi kan holde vore Forbindelseslinier nord og vest paa langs svensk og norsk Søterritorium i Samvirke med Sverige og Norge. Til Konvojerings-tjeneste og Sikringstjeneste maa vi kunne stille et Antal Krigsskibe til Raadighed og her vil som nævnt Skibe med 15 cm Artilleriarmering kunne gøre god Fyldest.

Hvad angaar disse Skibe, vil jeg gerne indskyde den Bemærkning, at jeg anser det for ubetinget nødvendigt, at de to første af disse Skibe tillige indrettes til Skoleskibe, uden at der paa nogen Maade slaas af paa de krigsmæssige Fordringer. Det ene Skib skulde anvendes til Kadetter, det andet til Mather og Mathelever. I en Flaade er Personellets Kvalitet lige saa vigtig som Materiellets, og jeg anser det for bydende nødvendigt, at Skoleuddannelsen til Søs snarest løses paa tilfredsstillende Maade.

----- 0 -----

Efter saaledes i Hovedtræk at have skitseret mine strategiske Anskuelser og fremført de Konsekvenser, jeg mener deraf bør drages, vil jeg gerne fremhæve, at den Opgave, som vi forhaabentlig staar over for, efter at Forsvaret i 20 Aar har været politisk vanrøgtet, er at bygge Søværnet op fra Grunden, ~~afpasset~~ efter den Udenrigspolitik, som vort Land maa føre. Vi maa nøgternt stille os klart, at ved den bestaaende Søværnslov reduceredes Søværnet in absurdum; vi skal nu bygge det op Sten for Sten.

Saglige Standpunkter, vi før under helt andre Forudsætninger har indtaget, bør ikke være afgørende, det afgørende er, om vi har Mod og Evne til at vurdere, hvad Tiden kræver og forstaar, at vælge de Veje, som fører frem og som til enhver Tid tjener Landets Forsvar bedst.

Det er mig magtpaaliggende at sige, at jeg Gang paa Gang baade skriftligt og mundtlig og ogsaa i Foredrag her i Søløjtnantselskabet har paateget, hvor fuldstændigt den strategiske Situation og de taktiske Forhold har ændret sig efter den tyske Oprustning i

1935 og at jeg atter og atter har søgt at gøre gældende, at hvad der var rigtigt før 1935, ikke er det nu.

Jeg opfordrer stadig Officererne til ikke at give den op, men dertil vil jeg føje: Lad os dog få begyndt, der, hvor der er Muligheder for Vej frem, selv om de Opgaver, vi først kan løse, er ansvære og begrænsede, blot disse Muligheder er søgligt forevarlige.

Som Resume' skal jeg sige, at efter min Mening bør Kræfterne først sættes ind på:

Med Hensigt paa Eksistensforvarer.

- 1) En Udvikling af det aktive Luftforsvar.
- 2) En Rekonstruktion og en Udbygning af Sundforsvaret.

Med Hensigt paa Neutralitetsopvarer.

- 3) Snarest Paabegyndelse af Bygning af Skibe, armeret med 15 cm Artilleri som Hovedarmering. (De to første af disse Skibe skal tillige kunne gøre Fyldest som Skoleskibe).
- 4) Anskaffelse af Luftmateriel.

I n d l æ g
af
Orlogskaptajn Røhbeck.

"Nogle Betragtninger over Søværnets Genopbygning"

M i n e H e r r e r !

Naar jeg i Dag har den Ære og Glæde at tage Ordet her i Selskabet, vil jeg gerne fremsætte nogle korte positive Oplysninger samt nogle Bemærkninger angaaende Kystdefensionens Stilling i et dansk Forsvar i Tilslutning til de allerede afgivne Indlæg, idet vor Hovedlinie kan symboliseres ved en Pyramide med Spidsen nedad, hvorved baade karakteriseres det Synspunkt: at man først maa gøre sig de letteste og mest primitive Opgaver klar, de dertil nødvendige Vaabenmidler og den dertil svarende Bekostning; udvides Opgaverne, forøges i tilsvarende Grad Kravet til Vaabnene og Pengemidlerne, saaledes at skal vi løse ~~selvstændige og egentlige~~ ^{udvidede} Kampopgaver, maa vi op paa de større Skibe og det store Kanonkaliber.

Tillige symboliserer denne Pyramide Synspunktet m.H. t. Rækkefølgen under Opbygningen, nemlig: med det mindre ^{først} - for m.H.t. Pyramidens Indhold d.v.s. dansk Forsvar, er der vist neppe Uenighed om, at dette skal være saa godt og saa stærkt som muligt, hvortil i sidste Instans kræves svært Skyts.

I.

M a t e r i e l l e t .

a. Ved god Assistance fra forskellig Side er det lykkedes at forbedre det allerede eksisterende Materiel f.Eks. ved Udskæring af Skjolde, Forandring af Projektilernes Form, andre Ildledelsessystemer samt Motorisering af det svære Skyts. Saaledes er Rækning for 17 cm K. forøget fra c. 14000 m til 18000 m; for 30,5 cm Brisantgranater fra c. 21000 til 26000, ligesom Skudhastigheden ved 30,5 cm K. er forbedret fra 1 Skud pr. 5^m til 1 Skud pr. 14^m.

b.

Men der mangler endnu:

1. Krudt - Luftskyts - Ildledelsesmateriel - Projek-
tører - Moderne Haandvaaben med Ammunition.
2. Gasmasker - Gasdragter - Gassikring m.m.
3. Beskyttelse mod Geværammunition og Sprængstykker
(jvfr. Billedet i "Lærebog for Orlogsgaster")
4. Beklædning.
5. Lægerekvisitter,

o. s. v.

Nogen Afhjælpning er dog planlagt ved de sidste Bevillinger.
II.

P e r s o n e l l e t .

Meningen med Søværnets Overtagelse af Søbefæstningen var jo, at Søofficerernes særlige maritime Indsigt skulde komme denne Del af Forsvaret til Gode.

I øjeblikket - efter Mobiliseringshæftet - er der udsat: c. 10 aktive eller Reserve-Søofficerer (de fleste er Søofficerer i Reserven) til samtlige Værker, medens Minimumskravene burde være, at Chef, Næstkommanderende og 1'Artilleriofficer i hvert Fald var Søofficer, thi naturligvis behøver ikke alle at være Søofficer - nogle af Bestillingerne er af en saadan Art, at man kan give Afkald paa den langvarige og kostbare Søofficersuddannelse.

Man har renonceret og renonceret for at faa Midlerne til at slaa til - den med Loven 1937 hjemlede Genindkaldelse er udsat til 1940 for at faa et Fort helt belagt med Mobiliseringsbesætning - først da (altsaa efter 8 Aars Forløb) kan eet Fort være i Orden.

III.

F r e m t i d e n .

Til Udbedring af disse Mangler, til at bringe Kystdefensionen i en Stand, der svarer til dens Bestemmelse, fordres i runde Tal udover hidtil tilstaaede Midler:

- A. Minimalbudget aarligt paa c. 2 Mill.....2
=: cirka 1 Mill. mere om Aaret.
- B. 1. Luftskyts til Selvforvar: 3 Mill.....3
(skal Forterne deltage i Københavns Luftforsvar, kræves større Midler).
2. Opstilling af sværere Skyts:
(24 cm og 15 cm): 4 Mill.....4
herunder Armeringsbatterierne, som var en bestemt Forudsætning for Søværnets Overtagelse af denne Forsvarsgren, og hvortil Skytset haves.
3. Afhjælpning af forskellige Mangler: 1 Mill....1.
); 8 Mill. eengang for alle.
(altsaa c. Halvdelen af blot eet 15 cm Skib eller c. Fjerdedelen " " " 28 cm ").

Naar jeg - som vist ingen vil beskylde for at være særlig "Hær-betonet" eller særlig Lokalpatriot i Relation til Kystdefensionen - gaar ind for en ájour-Føring af Kystdefensionen, saa er det i udpræget Grad ud fra en sejlende Søofficers Betragtning og Behov.

En Kystdefension, der kan forsvare Sundet, er ikke en Snylteplante paa Marinens Budget, saaledes som mange opfatter det:

at hvad Kystdefensionen faar, gaar fra Skibene.

Derimod er en Kystdefension, som ikke er i Orden, ikke er i Stand til at udfylde sin Mission, men stadig kalder paa Assistance af Flaadeenheder, en saadan Hæmning.

Kystdefensionens Opgaver bliver saaledes i Hovedtrækkene:

1. At dække Adgangene til Hovedstaden saavel mod Angreb fra Søen som fra Luften (Søfronten) - Et Bombardement fra Skibe er ikke mere den letsindige Udslidning af Kanoner eller Spild af Ammunition, som man tidligere har hævdet; i Tyskland har man nu Reservekærnerør til det svære Skyts,

saaledes at Kærnerør kan skiftes paa Timer. Virkningen af Bombardement fra Skibsskyts saa man ved den tyske Flaades Bombardement af spansk Havneby,

2. eventuelt at støtte egne Flaadestyrkers Operationer ude i Farvandene (ogsaa under Neutralitetsbevogtning);
3. at samarbejde med Hærstyrker i Land og deltage i Afværgelse af fjendtlige Landgangsforetagender,
4. at sikre Forbindelsen, Broen, Forsyningen m.m. til Sverige.

I 1659-60 stod og faldt Danmark militært set med den endnu snævrere Opgave:

Københavns Forsvar.

Naar man benytter den forslidte Vending: "Historien gentager sig", menes der vel nærmest, at visse Systemer, Retningslinier og Principper gentager sig uden Hensyn til Tiden. Og man kommer næppe uden om den Realitet - trods Landbefæstningens Nedlæggelse og politiske Partiers Stilling - at København som Basis for Hær og Flaade, Regeringens Sæde, materielle og kulturelle Værdier, stor Befolkning o.s.v. bliver af afgørende Betydning for Landets Existens - Hic Rhodos hic Salta - det er her, at endelige Afgørelser træffes.

København er Basis for Flaaden:

Siden Lovene af 1909 - hvor de Tilforordnede viste den klogeste Forstaaelse af Basissspørgsmalets Betydning ved at foreslaa og gennemføre hele Københavns Søfronts Udbygning og ydermere en Række Fæstningsanlæg bl. a. i Smaalandsfarvandet, hvoraf dog kun en Del blev udført, rimeligvis fordi Arbejdet sorterede under Hæren - har Basisproblemet været skudt noget i Baggrunden til Trods for dets stadig stigende Betydning. Man behøver blot at kaste et Blik rundt i Verden for at se, hvor nøje Basissspørgsmalet er sammenknyttet med Muligheden for Søstyrkens Optræden. F. Eks. er det belysende at se, at England, saa snart Middelhavspolitikken krævede det, straks foretog store og kostbare Basisanlæg, saavel paa Cypern, som ved Alexandria, Haifa, foruden at baade Gibraltar og Malta forstærkedes og moderniseredes.

Endvidere kan nu nævnes Singapore og Nyanlæggene rundt om hele Afrika, ja man kan daarligt mere aabne en Avis uden i Text eller Billeder at se om disse Basisanlæg. Ser vi paa vore Nabolande, har Sverige netop nu i Forbindelse med sin Distriktsinddeling besluttet at forstærke sine Basisomraader i Stockholm, Gotland, Carlskrona, Malmö og Gøteborg. I Norge regnes der med 5 Basiser.

Efter manges Mening var det maaske den inderste Grund til Roschdetchvenskij's nærmest fatalistiske selvopgivende Kamp ved Tsushima:

at han havde faaet Telegram fra Sct. Petersborg, at Wladivostok ikke kunde paaregnes at være Basis for Flaaden.

Skal da de smaa danske Flaadestyrker optage en lignende tvungen haabløs Kamp af samme Grund ?

Da man næppe kan tænke sig Hovedbasis i det med Tyskland landfaste Jylland eller paa det lille Fyen, er der kun Sjælland som Mulighed, og her medfører Forholdene nødvendigvis, at København bliver Hovedbasis. Nu er der vel ingenlunde lutter Fordele ved at have en Hovedstad som Hovedbasis, ^{tværtimod,} (men naar som her for Københavns Vedkommende Stillingen med Nødvendighed er given, maa man jo indrømme den Fordel, der ligger deri, at enhver Forbedring i Forsvaret af København i en eller anden Egenskab kommer samtlige dens Funktioner til Gode. Hvilken afgørende Betydning det er saavel under en Existenskamp som endog under Neutralitet at have Broen til Sverige aaben for at faa de nødtørftigste Forsyninger, staar vist alle klart, ikke mindst, hvis (som ofte skrevet og sagt) Tyskland skyder sin Forsvarslinie op til Læsø eller Skagerak. Selv for et neutralt Danmark vil dette blive meget byrdefuldt - for et krigsførende Danmark vil Vejen over Sverige muligvis blive den eneste Forbindelse med Omverden. x)

Til Belysning af, hvilke enorme Kvantiteter der er Tale om, skal jeg blot nævne et Par Tal: Ifølge Opgivelser: ~~af~~ ^{forskellige} ~~af~~ ~~Jungersens~~ 23 Millioner Tons Gods gaar aarligt

x) Eller man tænke paa Muligheden for Leverancer fra Bofors til Danmark, der jo hverken ejer fornødne Vaaben- eller Krudtfabrikker ej heller tilstrækkelige Lagre af Vaaben eller Amm.

gennem Sundet og Bælterne, hvilket er lig med Panamakanalen og noget nær Suez (28 Mill.); Kielerkanalen tager kun 7 Mill. Tons.

Af Raastoffer til Industri og Landbrug, Kul og Brændstoffer kræves i Danmark årligt 10 Mill. Tons, Exporten er 2 Mill. Tons - af disse 12 Mill. Tons gaar 8 rundt Skagen. Af Danmarks samlede Export og Import gaar 3% over Landegrænsen, medens de 97% kommer over Søen.

For at Kystdefensionen skal kunne løse sine Hovedopgaver, specielt i Sundet, kræves foruden Kystdefensionens nuværende Værker tillige de tidligere nævnte svære Batterier, Armeringsbatterier, nogle faa U-Baade og Motortorpedobaade, samt Mine- og Luftforsvar.

Med Hensyn til en Neutralitetssituation vil en ^{ster} Del af den rutinemæssige daglige Observations- og Afvisningstjeneste - naar Kystdefensionens udbyggede Artilleriforsvar er i Orden - kunne udføres af sekundært Materiel og mindre krigsopøvet Personel, hvorved det kvalificerede Krigsmateriel og - personel kan aflastes.

Og her er vi ved det kardinale Punkt:

I samme Omfang, som Kystdefensionen effektivt sættes i Stand til at røgte sine Opgaver selvstændigt, i samme Omfang frigives Flaadens Søstyrker til andre Opgaver.

Det er den Sandhed, der har ligget bag, naar - og saa her i Selskabet - Søofficerer er gaaet stærkt ind for Kystdefensionens å jour-Føring - ikke et forræderisk Angreb paa Flaaden og dens Pengemidler, men en Støtte og Hjælp for Flaaden.

Dette gælder de tre Søforter (som i øjeblikket omfatter Middelgrundfort, Flakfort og Dragørfort) og de eksisterende og planlagte Værker, saavel nord *paa* som syd *fra* ved Sundets Indgange.

Hvad angaar de nuværende Værker uden for Sundomraadet,

ja, den absolute Betingelse og Forudsætning for, at vore Skibe kan bevæge sig uden for Sundet, ja i Virkeligheden ogsaa Betingelsen for, at de kan bevæge sig eller opholde sig i Sundet.

For det i denne Sammenhæng mikroskopiske Beløb af c. 2 Mill. særligt til Supplering og Vedligeholdelse, samt c. 8 Mill. eengang for alle - altsaa nærlig Halvdelen af hvad blot eet ~~spartanskudstyrkt~~ 15 cm. Skib koster - vil der opnaaes, at Kystdefensionen (ikke som Forræder mod Flaaden, men netop som dens bedste Ven) ^{til sit Brug} kan give Afkald paa Skibe og Eenheder til mange Gange dette Beløb (hvorved Søstyrkerne forøges), kan løse de saaledes forøgede Søstyrker fra deres Bundethed til Sundet, kan give Søstyrkerne den Forsynings- og Hvilebasis, som nu engang ikke kan undværes, og kan yde en aktiv og værdifuld Hjælp, hvis en eventuel Fjende aktionerer mod Sundet og Landets Hovedstad over Søen eller gennem Luften, og endelig aflaste Hæren, saaledes at ogsaa denne faar Styrken frigjort og kan koncentrere Opmærksomheden paa de andre Dele af Sjællands Kyster.

1 for Sil Vedkommende

Indlæg af Orlogskaptajn Heiberg

i Anledning af

Kontreadmiral Briand de Crevecoeur's Indledning:

"Nogle Betragtninger over Søværnets Genopbygning"

Mine Herrer!

I Tilslutning til de Overvejelser vedrørende bl. a. Genopbygningen af Søværnets Artilleri, som Admiral Briand har fremsat, vil jeg gerne fremkomme med nogle supplerende Oplysninger hertil, set udfra et økonomisk og teknisk Synspunkt, - og for at undgaa enhver Misforstaaelse af nogensomhelst Art vil jeg begynde med at forudskikke den Bemærkning, at jeg selvfølgelig som Søofficer og ikke mindst som Artillerist er interesseret i at faa det kraftigst mulige Artilleri, - og samtidig er jeg naturligvis ogsaa ganske klar over, at et Skib armeret med 28 cm Kanoner kan løse langt flere artilleristiske Opgaver, end et Skib der er armeret med 20 eller 15 cm Kanoner, - men for mig ligger denne Sag i øjeblikket saaledes, at den eneste Mulighed for at naa til Skibet med de svære Kanoner er ved at begynde med Skibet eller Skibene med de 15 cm Kanoner og saa efterhaanden arbejde sig opefter med Kalibret via 20 og 25 cm Kanoner til de 28 cm Kanoner, alt eftersom vort Folks Forstaaelse af og Interesse for Skibsartilleri er blevet vækt gennem de Artilleri-Nybygninger, som paa en saadan Maade har fundet Sted.

Det er den Vej, man har været nødsaget til at gaa i andre Lande - ovenikøbet i Lande med betydelig større forsvarsvenlig og handlekraftig Indstilling end hos os, - ogsaa Lande med betydelig større økonomiske Muligheder end hos os - saa jeg kan ikke se rette-re, end at man maa være meget stor Optimist, saafremt man kunde mene, at vi skulde naa frem til et Resultat ad Veje, der er stik imod de

Veje, som andre Lande nødtvungent har maattet vælge - ikke mindst naar man ser hen til de økonomiske Forhold her i Landet ved Anskaffelsen af de forskellige Artilleriskibstyper.

Søartilleriet har netop i Løbet af det sidste Aar haft Lejlighed til temmelig indgaaende at undersøge disse Spørgsmaal med Henblik paa Anskaffelsen af Artilleri til Skibe med henholdsvis: 28 cm, 20 cm og 15 cm Kanoner som Skibets svære Artilleriarmering, og her er Situationen saaledes, at Udgiften til det samlede Artilleri, incl. Ammunition om Bord, men uden Reserveammunition, incl. Ildledelsesmateriel m.m. i Øjeblikket vil blive mindst følgende:

28 cm Skib:

4 Stk. 28 cm K.	
8 " 12 cm K.	
4 " 40 mm Rek.K.	ca. 15 Millioner Kr.
4 " dobbelt 20 mm Rek.K.	

20 cm Skib:

4 Stk. 20 cm K.	
8 " 10 eller 12 cm K.	
4 " 40 mm Rek.K.	ca. 10 Millioner Kr.
4 " dobbelt 20 mm Rek.K.	

15 cm Skib:

4 Stk. 15 cm K.	
4 " 40 mm Rek.K.	5,5 Millioner Kr.
3 " dobbelt 20 mm Rek.K.	

Til de nævnte Tal skal saa lægges Prisen for selve Skibet med øvrige Installationer, og efter en Forhandling jeg i Anledning af dette Indlæg lige har haft med Underdirektør Nøring ved Orlogsvarftet, har jeg faaet oplyst, at Byggeprisen pr. Ton for Artilleriskibe i Øjeblikket paa Verdensmarkedet ligger mellem 5.000 og

8.000 Kr. Hvis man med Henblik paa den forholdsvis ringe Størrelse og den relativt lave Fart for de Skibe, vi her beskæftiger os med, regner med 6.000 Kr. pr. Ton - hvis dette Tal endda ikke er for lavt - skal man til de Artilleripriser, jeg lige her nævnt, lægge fra 140 til 160 % for at faa den samlede Pris for Skibet med Artilleri, - og efter en Del Overvejelser sammen med Underdirektør Nøring, maa man i Øjeblikket - alle Forhold taget med i Betragtning - sætte den omtrentlige Pris for de omhandlede Artilleriskibe til følgende:

28 cm Skib:	36	Millioner	Kr.
20 " "	: 26	" "	" "
15 " "	: 13	" "	" "

Ja, - Størrelsesordenen for disse Tal taler vist for sig selv og behøver næppe nogen Kommentarer indenfor denne Kreds, hvor man - uagtet den mest idealistiske Indstilling som Søofficer - er tvunget til alligevel at skulle se hen til vort Lands Økonomi og passive Indstilling overfor Forsvarsproblemet.

I denne Forbindelse maa jeg tilføje, at de nævnte Tal selvsagt ikke er eksakte - naturligvis tatonerede - de kan vel navnlig for de to førstes Vedkommende variere med ca. 5 % - men de nævnte Tal og den relative Forskel er ikke meget forkert.

Admiral Briand nævnte ogsaa en Opbygning af Kystdefensio-
nens Artilleri med særligt Henblik paa en Udbygning af Sundforsvaret, og dette Forslag kan jeg ogsaa give min varmeste Tilslutning, - og vedrørende det tekniske og økonomiske i denne Sag kan jeg oplyse, at vi i Øjeblikket ved Søartilleriet har liggende følgende svært Skyts, der som bekendt udmærket vil egne sig til Anvendelse ved Kystdefensionen, nemlig:

2	Stk.	24	cm	K.	L/40
2	"	24	"	"	L/43
4	"	15	"	"	L/43

med tilhørende ca. 160 Skud pr. 24 cm Kanon og ca. 250 Skud pr. 15 cm Kanon. - Det her nævnte Artillerimateriel repræsenterer i Øjeblikket - under passende Hensyntagen til Afskrivning som Følge af dets Alder - en Værdi af mindst $1\frac{1}{2}$ Millioner Kr., der saaledes henligger ved Søartilleriet som en fuldstændig død Kapital, der ved en i Forhold til Værdien relativ ringe Bekostning vil kunne bringes i en særdeles effektiv og brugbar Stand. Vi ligger her inde med store Værdier, som vi ikke maa glemme i vore artilleristiske og heller ikke i vore flaademæssige Overvejelser. Dette Materiel vilde - hvis det i Øjeblikket skulde enskaffes fra nyt - koste mange Penge og megen Tid og Arbejde, før det var indenfor Landets Grænser. - Er dette forsvarligt? - naar det samme Materiel i Øjeblikket i Nyanskaffelse vil koste mindst 3 Millioner Kr.

Artilleriudgifterne til Modernisering af dette i Magasinerne henlagte Flaadeskyts med tilhørende udmærkede Ammunition samt til dets Opstilling i Kystbefæstningsaffutager vil i Øjeblikket beløbe sig til:

ca. 300.000 Kr. pr. 24 cm Kanon og

ca. 100.000 " for det samlede 15 cm Batteri,

saaledes at den samlede Artilleriudgift til 2 Stk. 24 cm Batterier og 1 Stk. 15 cm Batteri vil blive ialt:

ca. $1\frac{1}{4}$ Million Kr.

Moderniseringen af det nævnte Skyts vil i Hovedsagen omfatte, at de 24 cm K. faar 40° og de 15 cm K. 30° maksimal Elevation, hvorved de maksimale Rækninger vil blive:

24 cm K. L/40: 24000 m

24 " L/43: 26500 "

15 " L/43: 16500 "

Til det nævnte Tal paa ca. $1\frac{1}{4}$ Million Kr. kommer Anlæg og Udbygning af de dertil hørende Værker, Ekspropriation af Arealer, Ildledelsesanlæg m.m., hvilke Udgifter formentlig ialt kan enslaas til godt det dobbelte af den nævnte Sum for Artilleri, saaledes at man for ca. 4 Millioner Kr. maa kunne foretage den meget paa krævede Styrkelse af Kystdefensionens Sundforsvar.

Den Vej, jeg her har antydnet for Udbygning af Kystdefensionen, er allerede betraadt af Tyskland og Sverige - i hvilket sidste Land man f. Eks. netop i Øjeblikket i Bofors er ved at rekonstruere de gamle svenske Panserskibes 21 cm og 15 cm Kanoner til Opstilling paa Kystbefæstninger - der findes jo ingen bedre Anvendelse for udrangeret Skibsskyts end til dette Formaal.

Men for at komme tilbage til vor egen Kystdefension, saa vil D'Hr. vel straks sige: Men Luftforsvaret af Kystdefensionen, - det er dog en væsentlig Faktor for denne! - ja, det er jo ganske vist begyndt - omend i meget ringe Omfang med 2 Stk. 40 mm Rek.K. til hvert af Sundets Søforter - men efter en Kalkulation jeg lige har foretaget, vil der for yderligere 3 Millioner Kr. kunne fremskaffes et fuldt moderne Selvforsvar af Kystdefensionens Forter og Værker, bestaaende af 12 Stk. 40 mm Rek.K. med tilhørende Ammunition og 10 Stk. 20 mm Dobbeltkanoner med Ammunition, saaledes at det samlede A.L.-Forsvar til de eksisterende Forter og Værker samt til de 3 nye Batterier, som jeg lige har nævnt, vilde komme til at omfatte ialt: 18 Stk. 40 mm Rek.K. og 10 Stk. 20 mm Dobbeltkanoner.

Lad os nu lægge nogle af de Tal sammen, som jeg har nævnt i Løbet af mit Indlæg, nemlig følgende:

2 Artilleriskibe med 15 cm K. : 26 Millioner Kr.

Udbygning af Kystdefensionens Sundforsvar: 4 Millioner Kr.

Kystdefensionens A.L.-Forsvar: 3 Millioner Kr.

samt den af Orlogskaptajn Rohbeck nævnte Sum til Afhjælpning af forskellige Mangler ved Kystdefensionen paa 1 Million Kr.

saa kommer man til en samlet Sum paa 34 Millioner Kr. - altsaa omtrent den Sum, det vil koste at bygge et Skib med 28 cm Kanoner - og for den Sum vil vi kunne faa bygget 2 udmærkede Skibe til

Den Vej, jeg her har antydnet for Udbygning af Kystdefensionen, er allerede betraadt af Tyskland og Sverige - i hvilket sidste Land man f. Eks. netop i Øjeblikket i Bofors er ved at rekonstruere de gamle svenske Panserskibes 21 cm og 15 cm Kanoner til Opstilling paa Kystbefæstninger - der findes jo ingen bedre Anvendelse for udrangeret Skibsskyts end til dette Formaal.

Men for at komme tilbage til vor egen Kystdefension, saa vil D'Nr. vel straks sige: Men Luftforsvaret af Kystdefensionen, - det er dog en væsentlig Faktor for denne! - ja, det er jo ganske vist begyndt - omend i meget ringe Omfang med 2 Stk. 40 mm Rek.K. til hvert af Sundets Søforter - men efter en Kalkulation jeg lige har foretaget, vil der for yderligere 3 Millioner Kr. kunne fremskaffes et fuldt moderne Selvforsvar af Kystdefensionens Forter og Værker, bestaaende af 12 Stk. 40 mm Rek.K. med tilhørende Ammunition og 10 Stk. 20 mm Dobbeltkanoner med Ammunition, saaledes at det samlede A.L.-Forsvar til de eksisterende Forter og Værker samt til de 3 nye Batterier, som jeg lige har nævnt, vilde komme til at omfatte ialt: 18 Stk. 40 mm Rek.K. og 10 Stk. 20 mm Dobbeltkanoner.

Lad os nu lægge nogle af de Tal sammen, som jeg har nævnt i Løbet af mit Indlæg, nemlig følgende:

2 Artilleriskibe med 15 cm K. : 26 Millioner Kr.

Udbygning af Kystdefensionens Sundforsvar: 4 Millioner Kr.

Kystdefensionens A.L.-Forsvar: 3 Millioner Kr.

samt den af Orlogskaptajn Rohbeck nævnte Sum til Afhjælpning af forskellige Mengler ved Kystdefensionen paa 1 Million Kr.

saa kommer man til en samlet Sum paa 34 Millioner Kr. - altsaa omtrent den Sum, det vil koste at bygge et Skib med 28 cm Kanoner - og for den Sum vil vi kunne faa bygget 2 udmærkede Skibe til

Neutralitetsforsvar og Skoleuddannelse, samt faa foretaget en meget paakrævet Udvidelse og Modernisering af Kystdefensionen samt en Opbygning af Kystdefensionens Selvforsvar mod Luftangreb.

Ja, mine Herrer - synes De ikke - naar De skal være helt ærlige overfor Dem selv - at man faar mere Valuta for Pengene ved under den paabegyndende Opbygning af Søværnets Artilleri at anvende 34 Millioner Kr., som jeg her har skitseret det, eller paa lignende Måde - naar man for de samme Penge ikke engang kan faa et Skib med 28 cm Kanoner - og samtidig haaber jeg, at vi formentlig hurtigt kan blive enige om, at hvis man i Løbet af ^{f. Eks.} 3 Aar - hvilken Tid det i øjeblikket vil tage at fremskaffe det her omhandlede Skyts - kan faa 34 Millioner Kr. som Ekstrabevilling fra Bevillingsmyndighederne, saa maa det vist anses for det yderste Maksimum - og Tal, der er af højere Størrelsesorden, kan jeg efter min bedste Overbevisning ikke tro, vi i øjeblikket har nogen Mulighed for at faa til ekstraordinære Artillerianskaffelser.

Jeg ved godt, at nogle af mine Tilhørere her i Aften vil anse de Synspunkter, jeg nu sidst har fremført for at være mere end pessimistiske - for ikke at bruge et stærkede Ord om dem - men med min bedste Vilje og efter længere Tids Overvejelser og Diskussioner om disse Problemer, ogsaa med Folk udenfor vor egen Kreds, - kan jeg ikke se andet end - alle Forhold taget med i Betragtning - at de er de rette.

Naar man stræber efter at holde Maalet og Idealerne højt og stadig forsøger at holde dem for Øje - saa kan man nae frem til de store Resultater gennem de smaa bevidste og velovervejede Skridt, som man kan overse, og som i en given Situation er gennemførlige - og jeg kan ikke se andet, end det er det, denne Kreds af Søofficerer, der i Aften staar paa Talerstolen, har forsøgt - vi er klar over og indforstaaet med Maalet i Form af svært Skyts - og vi forsøger paa at vise den nye Vej dertil gennem Opbygningen af Søværnets

Tilføjelse til Orlogskaptajn Heiberg's Indlæg - ad Side 3
efter Linie 1 f. o. :

Vedrørende et 15 cm Skib kan jeg oplyse følgende efter nogle Samtaler jeg for faa Dage siden har haft med Direktør Nielsen ved Orlogsværftet.

Med den Armering jeg lige har nævnt, kan der bygges et saadant Skib med følgende Konstruktionsdata:

Deplacement: ca. 2700 t.
Standard-Deplacement: ca. 2500 t.
Længde: ca. 90 m.
Bredde: ca. 13 m.
Dybgsaende: ca. 4,5 m.
Fart: ca. 20,5 Knob. (Turbinemaskineri med eventuelt Dieselmotor til Patrouillefart)
Panserdek: 2 Stk., med f. Eks. henholdsvis 45 mm og 20 mm Tykkelse.
Sidepanser: 65 mm fra et Stykke foranfor forreste Taarn til Skibets Agterende.
Panserbeskyttelse paa Kommandobro og Ildlederstation: 20 mm.
15 cm Taarnpanser: 100 mm paa Frontsiden, 50 mm paa Taget og 30 mm paa Siderne.

Og vedrørende Bund- og Sidesikring udtalte Direktør Nielsen, at man indenfor det nævnte Standard-Deplacement kunde skabe en saadan skibbygningsmæssig Sikring, "at en Torpedo eller Mine skulde træffe forfærdelig uheldigt for at gøre Skibet noget alvorligt". -

Forinden jeg forlader Omtalen af det 15 cm Skib, vil jeg gerne nævne, at de tekniske Aarsager til, at det 15 cm Kaliber er valgt til disse Skibe, er følgende.

Det 15 cm Skyts er det største Kaliber, ved hvilket Ammunitionstilførslen kan finde Sted med Haandkraft, - dets Granater har god Virkning overfor Jagere (med 12 - 13,5 cm Kanoner) samt overfor Krydsere med 15 cm Kanoner, - og i Forhold til Ammunitionens Vægt har det en saa stor Skudhastighed, at det kan benyttes saavel til Dag- som Natkamp, saaledes at man derved ikke behøver et mindre Kaliber til Afværgelse af Natangreb - man sparer altsaa Vægt, Plads og Penge ved at gaa ind for dette Standard-Enhedskaliber. - I denne Forbindelse skal jeg nævne, at man i Øjeblikket i Bofors er ved at konstruere et 15 cm Kanontaarn til den hollandske Marine med en Art af "Automatisk 15 cm Kanon med Enhedspatron", der vil faa en Skudhastighed paa ca. 15 Skud pr. Min.

Fortsættelse af Tilføjelse til Orlogskaptajn Heiberg's Indlæg. -
ad Side 3 efter Linie 21 f. o. :

Og lad os saa til Slut vedrørende denne Omtale af Skibsskyts ikke glemme den Faktor, der hedder Tiden - Tiden er desværre i Øjeblikket en Realitet - og en meget grusom Realitet med Hensyn til Genopbygningen af Søværnets Artilleri - paa det Punkt staar vi i Grunden med de bare Hænder, uden at have ret meget at bygge op af.

Hærens tekniske Korps kan ikke præstere Kanoner fra 15 cm Kanoner incl. og opefter.

Frankrig har paa Grund af egen forceret Beskæftigelse sagt Nej til Levering af Skibsskyts til Danmark - flere Gange endda - og England vil formentlig sige det samme. - Tilbage bliver saa Tyskland og Sverige.

Ja, hvor meget vi kan faa fra Tyskland, det ved jeg endnu ikke - jeg haaber, at vi kan faa noget - men i saa Tilfælde vil Kalibret sikkert ikke blive stort - og Leveringstiden sikkert ikke kort.

Fra Bofors derimod ved jeg, at Leveringstiden paa 2 Stk. 15 cm Dobbelttaarne i Øjeblikket vil blive mellem 36 og 40 Månedes - og at anskaffe sværere Kalibre fra Bofors vil sikkert ikke reducere Leveringstiden.

Bofors har i Øjeblikket faktisk kun fuldt moderne Konstruktioner for 15 cm Skibsskyts ("Gotland" og "de Ruyter") - deres 25 cm Skibsskyts Model: 1928 fra de finske Panserskibe kan ikke mere karakteriseres som helt moderne - og af 20 cm og 28 cm Skyts har Bofors ingen moderne Konstruktioner.

Saa vedrørende Kalibervalget er Tiden desværre en meget væsentlig Faktor, som vi absolut ikke kan og maa se bort fra - for vi kan vist alle være enige om, at skal vi bygge et Skib, saa skal vi have det mest moderne Artilleri indenfor den kortest muligt Tid.

Artilleri ved at begynde med de 15 cm Skibe i Forbindelse med en nødvendig Udbygning af Kystdefensjonen.

Og saa vil jeg gerne slutte med at sige, at bortset fra alle mulige strategiske, taktiske, tekniske og økonomiske Overvejelser, saa er jeg erfaringsmæssigt overbevist om, at det er af den største Betydning for vore Befalingsmænds Moral som Sekreter - og da saavel i Freds- som i Krigstid - at der snarest sættes alt ind for at paabegynde Opbygningen af Søværnets Artillerimateriel - og lad os da ikke straks sætte Målet højt, end man med nogenlunde Rimelighed kan raisonnere sig til, at det ligger indenfor det opnåelige Grænser.

Og til de Unge her i Forsæmlingen vil jeg gerne sige - og saa indtrængende som overhovedet muligt - :

Lad Dem ikke i denne Sag binde af Fordomme og Traditioner,
for hvis De gør dette, bliver Nutiden berøvet for Dem selv og Deres
Livsgerning - tænk selvstændigt, under personligt Ansvar - kun der-
ved kan De være med til at opbygge vort Søværn fra den fuldstændig
artilleri-ubeskyttede Tilstand, hvori det nu befinder sig.

Kommandørkaptajn C. Westermanns Indlæg i Søløjtnantsselskabet

Tirsdag den 15' Februar 1938.

Mine Herrer!

Naar ogsaa jeg her tager Ordet, ønsker jeg - for at undgaa enhver Misforstaaelse - at forudskikke den Bemærkning, at mit Indlæg her vel kommer til at berøre Forhold, jeg har faaet Kendskab til gennem min politiske Virksomhed, men at mine Motiver til et tage Ordet og mine Synspunkter alene er dikteret af min Stilling som Søofficer.

Jeg tror, at alle i dette Selskab kan være enige om, at det Materiel, Søværnsloven af 1937 giver os, ikke aabner Flaaden nogen Mulighed for at gøre en nævneværdig Indsats af nogen Art; til en Bevogtning af danske Farvande er Flaaden talmæssigt alt for ringe og for uegnet sammensat, idet bl. a. Undervandsbaade ikke er egnede til Bevogtningstjeneste, og til Løsning af Kampopgaver er den saa svag, at den intet kan udrette.

Vi kan derfor formentlig ogsaa være enige om, at Søværnsloven snarest maa ændres, og at Flaaden maa rekonstrueres, saaledes at den faar en for Løsning af de stillede Opgaver rationel og formaalstjenlig Sammensætning.

Naar vi erkender, at de økonomiske Midler, der anvendes paa Søværnet i dets nuværende Form er givet relativt formaalsløst ud, er det vor Pligt at sige det.

Men det er ogsaa vor Pligt som sagkyndige at vejlede og retlede Befolkningen og de Politikere, der paa Befolkningens Vegne skal træffe Bestemmelse om Lovens Vedtagelse og give de Bevillinger, der er nødvendige til dens Gennemførelse.

Den sømilitære Sagkundskab skal hverken blande sig i Landets Indenrigspolitik eller Udenrigspolitik, men alene raade og vejlede med Hensyn til det Flaademateriel, der er nødvendigt til Løsning af de af Regeringen stillede og formulerede Opgaver.

At Søofficerer, som i højere Grad end Menigmand har Interesse og Forstaaelse af Udenrigspolitik, udfra deres Syn maatte ønske - og arbejde for - en Flaade, der kunde løse videregaaende Opgaver, end de af Regeringen formulerede, er kun naturligt, men dette maatte aldrig forlede til at undlade at følge den af Regeringen angivne Linie.

Jeg betragter derfor Admiral Briands Redegørelse for Flaadens nuværende Opgaver for et nøgternt, logisk og redeligt Grundlag for en Realitetsdrøftelse med Regering og Rigsdag.

Paa dette Grundlag kan man med meget betydelig Vægt stille Krav til Flaadens Genopbygning, og som jeg senere skal komme til, vil en Opbygning af Flaaden til forsvarlig Løsning af disse meget begrænsede Opgaver koste Landet saa store Beløb, at de efter min Formening - selv med den største Forstaaelse og Velvilje indenfor alle politiske Partier - ligger over, hvad der er politisk gennemførligt.

Efter de taktiske og strategiske Redegørelser, der lige er givet, vil jeg gerne kort redegøre for mit Syn paa de politiske og økonomiske Muligheder.

Den nusiddende Regering, og enhver Regering, vi kan forvente at have i et overskueligt Antal Aar frem i Tiden, vil som Retningslinie for Udenrigspolitikken have: Fred for enhver Pris; kun hvor Landets Selvstændighed er truet, kan Værnene forventes sat ind under Pres fra Befolkningen.

De nuværende Regeringspartier har aldrig set nogen Mulighed for os til at optage en Kamp.

Vi har tidligere, da Tyskland gennem Versaillestraktaten var holdt rustningsbegrænset, set en Mulighed for, at en stærk dansk Flaade kunde føre en henholdende Kamp, indtil Hjælp kom til Stede.

Opbygget for Anvendelse i danske Farvande, og trænet der, kunde den danske Flaade blive et ikke ubetydeligt Lod i Vægtskaalen mellem to nogenlunde jævnbyrdige Styrker, men vi maa erkende, at fra 18' Juni 1935 eksisterer denne Mulighed ikke længere.

England har opgivet Tanken om Optræden i danske Farvande, og Danmark ligger helt indenfor Tysklønds Magtomraade.

Konsekvensen af den ændrede Stilling burde have fundet Udtryk i 1937-Loven, men herhjemme har men ikke draget nogen Konsekvens deraf.

En Agitation fra vor Side om Muligheden af at tage en blot henholdende Kamp op med den nuværende tyske Flaade, vilde være falsk, og vil heller ikke kunne overbevise nogen af os.

Derefter henstaar som Flaadens Opgave at foretage en saadan Neutralitetsbevogtning i danske Farvende, at Danmarks Vilje og relative Evne til at opfylde sine Pligter som neutral erkendes af de stridende Parter.

Jo stærkere et Neutralitetsforsvar er, des større er dets fredsbevarende Evne, thi des mere respekteres det. Derfor var det Forsøg, der ved Forarbejderne til 1937-Loven blev gjort fra Mari-nens Side paa at faa store Artilleriskibe, et sagligt rigtigt Standpunkt, men det var overfor Politikerne et taktisk uklogt Ståde; der spillede for højt Spil - og Spillet er tabt, og vil fortsat være tabt, saalænge Danmarks Forsvar ikke rejses paa et helt nyt Opgave-Grundlag.

Fortsat at hævde Kravet om 28 cm Artilleriskibe som en "conditio sine qua non" vil idag være mere end uklogt.

I Regeringspartierne vil ingen høre derom, i Venstre absolut heller ingen, og de konservative har under de sidste Forsvarsloves Behandling kun af Loyalitetshensyn bøjet sig for Sagskundskabens Krav og støttet dem.

Fra Hundreder af politiske Møder over hele Landet kan jeg med Erfaring udtale mig om Befolkningens Syn, og det er min faste Overbevisning, at der udenfor Søofficerernes Kredse ikke vil kunne samles 10 Stemmer i hele Landet for Bygning af Artilleriskibe til ca. 36 Millioner Kr. Stk.

At staa stejlt og halsstarrigt paa Kravet om 28 cm Artilleriskibe vil rejse en Uvilje imod Flaaden i alle Kredse af Befolkningen, vil bevæge alle forsvarsvenlige i dette Land til at hævde Hærens Interesser, og vil i Regering og Rigsdag dræbe den

utvivlsomt forstaaende Indstilling, som alle Partier - ogsaa Regeringspartierne - i særlig Grad har overfor Flaaden.

Jeg kunde referere Udtalelser selv fra radikale Forsvarsudvalgsmedlemmer gaaende ud paa, at dette Parti gerne saa Flaaden yderligere styrket, men tilføjedes der, det maatte af økonomiske Grunde ske paa Hærens Bekostning.

Neutralitetsbevogtningen i de danske Farvande, der alene paaheviler Flaaden, anses utvivlsomt af Regeringspartierne som en meget betydningsfuld fredsbevarende Faktor, og har derfor skabt en Velvilje overfor Flaaden, som det utvivlsomt vilde være klogere at pleje med Loyalitet end at dræbe med stejl Afvisning.

Ingen Regering vil forvente, at vi alene kan løse en Krigs Opgaver, men enhver Regering vil til Brug for sine Dispositioner gerne have den bedst mulige Observation af Farvandene og den bedst mulige Neutralitetsbevogtning.

Flaadens Opbygning for dette Formaal finder principiel Tilslutning hos ethvert politisk Parti; Grænsen for Opbygningen er kun sat af økonomiske Hensyn, men kan med god Grund formodes at ligge væsentligt højere end Flaadens nugældende Budget.

Under Udvalgsbehandlingen af 1937-Loven stilledes Udenrigsminister Munch det Spørgsmaal, om han, udfra sin Virksomhed som Forsvarsminister under Verdenskrigen, maatte anse Flaadens nuværende talmæssige Størrelse for tilstrækkelig til at varetage en Sikrings-tjeneste som dengang.

Udenrigsministeren svarede Nej, men hævdede, at det var Marinen, der krævede saa store Enheder, at der ikke kunde blive et tilstrækkeligt Antal, og han udtalte senere, at saafremt Marinen vilde gaa ned med Kravene til Fartøjernes Størrelse, vilde han give sin ubetingede Støtte til en Forøgelse af Antallet.

Udfra Udenrigsminister Munchs Udtalelser og det radikale Partis Forslag til Statsmarine har man Lov til at slutte, at Skibe med 15 cm Kanoner kan paaregne ogsaa radikal Støtte.

Det maa da under Opbygning af en til Neutralitetsbevogtning sammensat Flaade blive Marinens Opgave at give den en saa stor Kampkraft som muligt, for at den derigennem ikke blot kan komme

til at betyde noget som Fredsvogter, men ogsaa kan have Muligheden for at gøre en Indsats, om den i sidste Instans, hvor det gælder Landets Selvstændighed, sættes ind i en heroisk, men af Regering og Folk paa Forhaand erkendt - haabløs Kamp.

Admiral Briends Forslag giver for en Sum, som man med Rime-
lighed har Lov at stile imod, Mulighed for Kraft i en Eksistenskamp,
fordi en saadan skal føres om Sjælland, og i Særdeleshed om København.

Modstanderen er her givet; kun Tyskland kan - takket være
de geografiske Forhold - varigt berøve Danmark dets Selvstændighed,
og dette afgøres i København ligesaavel, som Spørgsmaalet om den
sønderjydske Grænse hurtigst og sikrest afgøres i København.

Kystdefensionens svære Artilleri vil her kunne blive det
Rygstød for hele Flaaden, som de store Artilleriskibes Mangel gør
nødvendig.

Ingen kan være i Tvivl om, at alt dansk Forsvar er brudt,
samtidig med at København er besat.

Det er derfor tvingende nødvendigt, at den Udbygning af
Kystdefensionens Kystværker omkring København, der er nævnt her i
Aften, snarest bliver gennemført.

Sealænge København ligger aaben og uforsvaret imod Syd, er
et Luftangreb paa Byen mindre sandsynligt end et Bombardement fra
Søen.

I et Samraad, Forsversudvalgot havde med Viceadmiralen og
den kommanderende General, stillede der de to Værns Chefer det
Spørgsmaal, om Flaade eller Hær kunde forhindre, at et ældre Panser-
skib lagde sig i Køge Bugt og bombarderede København. Begge Værns
Chefer maatte indrømme, at det ikke kunde forhindres, hvilket efter
min Mening gjorde et dybt Indtryk paa adskillige Udvalgsmedlemmer.

De foreslaaede 24 cm Batterier paa Stevns vil med stor Kraft
kunne modsætte sig et saedant Bombardement.

I Tilslutning til Udtalelser om den ændrede Taktik, vil jeg
ogsaa gerne paapege Ønskeligheden af snarligst Anskaffelse af Motor-
torpedobaade.

Den nye Taktik er de mindre Fartøjers selvstændige Optræden; hertil kræves Undervandsbaadenes Usynlighed eller Motortorpedobaadenes Fartoverlegenhed.

Motortorpedobaaden maa, med de Opgaver der er stillet Flaaden, være en for vore Forhold særlig velegnet Type. Enhedens relativt ringe Bekostning tillader Anskaffelsen af et større Antal, hvilket i Forbindelse med den store Fart giver Mulighed for en bedre Overvaagen af Søterritoriet.

Moderne Motortorpedobaade har Sødygtighed nok til at optræde under praktisk talt alle Vejrforhold i danske Farvande, og de er store nok til selvstændig Optræden. De maa derfor utvivlsomt i Neutralitetsbevogtningstjenesten være et særdeles egnet Supplement til Kanonskibene, de større Torpedobaade m.m., og til Løsning af Kampopgaver vil et større Antal kunne være en alvorlig Trusel.

Søger man at skabe sig et Overblik over de økonomiske Konsekvenser af en Opbygning af Søværnet, som skitseret, f. Eks. med 4 Stk. 15 cm Kanonskibe og de dertil svarende mindre Enheder, vil man hurtigt indse, at en saadan Opbygning mindst vil koste 100 Millioner Kr., og at Flaadens Normalbudget derefter vil blive fordoblet i Forhold til det bestaaende, eller blive paa ca. 30 Millioner Kr. aarligt.

Tænker nogen alvorligt paa - i en overskuelig Fremtid - at naa mere end dette?

Den opstillede Flaadestyrke har en rimelig Størrelse for at løse de af Regeringen stillede Opgaver; det skal villigt erkendes, at den kun har ringe Kampkraft, men dette er heller ikke forventet.

At et Skib med 28 cm Kanoner er kraftigere end et med 15 cm Kanoner er en Selvfølge, men ogsaa for den 28 cm Kanon gælder, at den jo kun har en relativ Kraft, og at intet under danske Forhold tænkeligt Antal af disse vil kunne skabe det effektive Værn.

Økonomiske Forhold tvinger et lille Land som Danmark til at gaa længere ned med Kalibret, og derfor ogsaa med de Forventninger, men kan stille til dets Ydeevne, men de Forventninger, Regeringen stiller, kan tilfredsstilles med det 15 cm Kanonskib.

Vi maa sikkert regne med, at Hæren, naar nuværende Opbygningsperiode lakker mod Afslutning, vil fremføre vidtgaaende nye Krav om Udvidelser. Skal vi ikko ligge helt under igen, maa vi i Tide rejse vore Krav paa et for Regering og Rigsdag og for Offentligheden antageligt og forstaaeligt Grundlag.

Fra Hærens Side vil formentlig atter blive fremført som Sammenligning, at eet saadant 28 cm Artilleriskib i aarlige Udgifter, d. v. s. de til Nybygnings- Udrustnings- og Vedligeholdelseskontiene henhørende Beløb, vil koste lige saa meget som 2 a 3 Regimenter Fodfolk.

Saafermt Søværnet vil lægge de af Regeringen formulerede Opgaver til Grund for en saglig Redegørelse for hvad disse maatte kræve, er jeg ikke i Tvivl om, at Flaaden kunde se en virkelig Opgangsperiode i Møde.

Fastholdes det betingelsesløse Krav om 28 cm Artilleriskibe til 36 Millioner Kr. Stk., gaar Flaaden sin totale Undergang i Møde, og det gavner da lidet at staa tilbage med en af Regering og Rigsdag overhørt Protest.

Hvis Grunden til at Flaaden er kørt bag ad Dansen kan henføres til, at man udenom den ansvarlige Regering har stilet imod andre Maal og andre Opgaver end dem, denne har paalagt, kan en saadan Fremfærd med Rette paaregne Eftertidens fældende Dom.

Og endelig maa det ikke glemmes, at ogsaa alle Stormagter anvender Skibe med 15 cm Kanoner til saadanne Opgaver som Neutralitetshævdelse, Konvoyering og deslige; der kræves hertil først og fremmest et større Antal Enheder, og det vilde ikke mindst derfor være urimeligt, om vi til saadanne Opgavers Løsning anvendte Skibe med 28 cm Kanoner.

Jeg ønsker kort et resumerer, hvad jeg har sagt saaledes:

1. Søværnet maa loyalt og sagligt oplyse Minimumsfordringerne for Løsning af de af Regeringen stillede Opgaver.
2. Herunder maa Københavns Forsvar imod Søsiden først bringes i Orden; gøres dette ikke, udleveres Landet, dets Værn og alle dets Interesser hensigtsløst.

3. Søværnet maa opbygges rationelt efter de stillede Opgaver.
4. Søværnet maa danne et homogent Høle.
5. Indenfor denne Række maa der gives det den størst mulige Kampkraft til Brug ved Landets Eksistenskamp.
6. For Søværnets egen Skyld maa Begrænsningen af de Opgaver, der kan løses, stærkt præciseres.

I vide Kredse, og ikke mindst blandt forsvarsvenligt indstillede Mennesker, vil Opgivelsen af den stejle Fæstholden af Kravet om store Artilleriskibe blive hilst med Glæde, og ny Støtte vil vi kunne finde for Flaadens Ønsker paa den nye Linie.

Flaaden vil med denne Linie være gaaet ind paa en overfor Landets ansvarlige Regering loyal, klog og ærlig Linie.

Paa et saadant Grundlag vil alt tale vor Sag, uden at den her enførte Holdning paa nogen Maade kan have forsinket eller forskertset Flaaden en langt større og stoltere Fremtid, og dette vil muligvis fremskyndes, saafremt vi gaar ind i et skandinavisk Forsvarssamarbejde, idet dette selvsagt i særlig Grad vil stille Krav til Flaade og Flyvevæsen.

Indlæg af Orlogskaptajn E. M. Dahl

i Anledning af

Kontreadmiral Briand de Crevecoeur's Indledning:

"Nogle Betragtninger over Søværnets Genopbygning"

Mine Herrer!

Det synes mig meget betydningsfuldt, at man her i Selskabet paany kan faa Lejlighed til at fremdrage Spørgsmaalet om, hvilke Veje vi skal følge ved en fremtidig - og fortsat - Opbygning af vort Søværn, og jeg kan kun understrege Betydningen af, at vi ved en nøgtern og fordomsfri Behandling af Maal og Midler søger at udrede Problemerne for os selv.

Det Spørgsmaal, der ligger for, synes jo kortest at kunne udtrykkes derigennem:

Hvorledes formaar man hurtigst muligt at bibringe Søværnet de nødvendige og saglig rigtige Magtfaktorer, som kræves til Løsning af de første og vigtigste Opgaver, som Søværnet - efter en siddende Regerings Direktiv - vil blive sat ind for at løse?

Og dette Spørgsmaal fremkommer derved, at det formentlig af alle - i al Fald i denne Kreds - maa erkendes, at det i 1937-Loven angivne Materiel maa suppleres saavel kvantitativt som kvalitativt til Løsning af de - endog saare beskedne - Opgaver, som Ministeren ved Lovens Forelæggelse definerede saaledes:

"Ikke alene Afvisning af tilfældige Neutralitetskrænkelser, men ogsaa en vis Beskyttelse mod andre Neutralitetskrænkelser, naar disse er af en saadan Karakter, at der foreligger rimelig Mulighed for deres Afvisning, idet vi selvfølgelig baade af nationale og internationale Grunde maa søge at undgaa, at vort Territorium udnyttes af krigsførende Parter".

I Stedet for at søge mod fjerne og tvivlsomt opnaaelige, isolerede Maal - de 28 cm Kanonskibe med den heraf formodede Til-sidesættelse af Styrkelsen af andre nødvendige taktiske Grupper

indenfor vort Søværn - mener jeg ogsaa, at man snarest maa udbygge Flaadens Materiel med et Antal 15 om Kanonskibe samt hurtigt foretage en Styrkelse af Luftvaabnet og Kystdefensionen, idet jeg af strategiske og taktiske Grunde anser dette for at være den hurtigste, den saglig rigtigste - og tillige den eneste fremkommelige Vej mod en rationel Genopbygning af Søværnets nødvendige Magtfaktor til Løsning af de Opgaver, som Søværnet efter al overvejende Sandsynlighed i en Aarrække vil blive brugt til, og jeg skal i det følgende tillade mig i Hovedlinierne at motivere mit Standpunkt.

Det forekommer mig absolut nødvendigt, at man til en Vurdering af Spørgsmaalet om en Retningslinie for Genopbygningen af Flaadens Materiel stadig maa holde sig for Øje, hvad det er, Sagen drejer sig om: hvad er det, at Søværnet skal bruges til?

Kun igennem en klar og nøgtern Bedømmelse af de Opgaver, som Landets strategiske Beliggenhed og en siddende Regerings Opfattelse af Landets Udenrigspolitik angiver, er det muligt at definere Midlerne og disses Anvendelse.

Igennem en Aarrække, og formentlig ogsaa en Aarrække frem i Tiden har dansk Udenrigspolitik strengt fastholdt og vil utvivlsomt fastholde en udenrigspolitisk Retningslinie, som udelukkende fastholder Neutralitetsbegrebet som den ledende Ide. Først naar Landets vitaleste Interesse: Landets Eksistens, trues, vil man overgaa til den fulde Indsats af Landets samlede Forsvarsorgan, af Hæren og Søværnet.

Opgavernes Art vil derfor i Dag - som i 1914 - falde i 2 skarpt adskilte Hovedgrupper, nemlig:

Neutralitetsbevogtningen og Eksistensforsvaret.

Tysklønds Frigørelse fra Versaillesstraktaten i Juni 1935 og den aabenlyse tyske Orientering med Kattegatsbassinet som fremskudt Operationsomraade fra Kieler-Bugten vil i Dag i Forhold til 1914 kræve en anden strategisk Opmarch og en Ændring i Søværnets Materielopbygning til de to Opgavers Løsning.

Neutralitetsopgaverne, som efter alt at dømme er de Opgaver,

som først ligger for, er de spredte - de placerede - Opgaver ude i Farvendene, som stiller Krav om et større Antal lettere, mobile Styrker med Artilleri som Hovedvaaben, samt om et intensivt Sammenspil mellem disse Styrker indenfor de Farvendsafsnit, hvor Neutralitetskrænkelser kan tænkes at finde Sted.

Eksistensforsvaret derimod stiller Krav til det samlode Forsvarsorgans fulde Indsats til Løsning af Eksistensopgavens Hovedformaal - koncentreret om Forsvaret af Sjælland - i den gunstige Kombination af Vaabnene og i fælles Kamp med Hæren om Landets Eksistens.

Medens Neutralitetsopgaverne i nogen Grad lader sig definere, saaledes at man herigennem kan angive Midlerne hertil, saa er det meget vanskeligt klart at formulere Eksistensforsvarets Krav til Midler, idet Eksistensforsvarets Rækkevidde er højst varierende og altid betinget af Angriberens Magtudfoldelse til Opnaelse af det tilsigtede MaaL, samt af Regeringens Definition af selve Eksistensspørgsmaalet. - Hverken en Besættelse af Lesø eller et om jeg saa maå sige isoleret dansk Saloniki, vil formentlig bevirke, at Regeringen sætter Danmarks Eksistens paa Spil. De sidste Aars Begivenheder i Spanien og i Kina viser, at det ikke er alle Neutralitetskrænkelser, der fører til Krig. Men maå formentlig indskrænke sig til at angive, at jo stærkere dansk Styrke er, og jo mere hensigtsmæssigt Styrkerne er sammensat og placeret, desto mindre Sandsynlighed er der for, at et Angreb paa Danmarks Eksistens vil lykkes.

Vanskelighederne for dansk Flaademagt vil formentlig altid blive den rettidige Koncentration ved Neutralitetsbevogtningens - de spredte Opgavers - Overgang til Eksistensforsvaret: det totale, koncentrerede Eksistensforsvar.

Jo færre Enheder Søværnet disponerer over - selv om disse er nok saa stærke - desto mindre vil man formentlig under Neutralitetstjenesten turde sprede disse, for ikke at udlevere Flaaden i Draabform ved Overgangen fra Neutralitetsbevogtning til Krig, men

en af Materielhensyn påkrævet koncentreret Opstilling af Styrkerne i Beredskabsstilling under Neutralitetsperioden formentlig omkring Sundafsnittet - vil selvsagt bevirke, at Flaadens Mulighed for at løse de af Regeringen angivne Neutralitetsopgaver i Farvandet i høj Grad formindskes, saalænge Søværnet ikke udbygges med Materiel specielt egnet til Løsning af disse - de første - Opgaver.

Selv 2 Stk. 28 cm Kanonskibe har kun ringe Mulighed for rettidigt at kunne optræde overalt - maaske endog samtidigt -, hvor Neutralitetsopgaverne kan fremtræde. Disses Løsning er i fuld saa høj Grad et Spørgsmaal om Skibsantal som om Styrke.

Det forekommer mig af Vigtighed, at man tager denne Betragtning med i Vurderingen af den foreliggende Situation, thi 1937-Lovens Materielomraade er saa begrænset, og Sundforsvaret saa svagt, men Opgaven saa vigtig, at jeg mener det meget tvivlsomt, om man overhovedet vil kunne tillade sig en Spredning af Styrkerne udenfor Sundet til Observation og Bevogtning af Søterritoriet, dersom man med en fri tysk Anvendelse af Kattegatsbassinet og Store Bælt, skal gøre sig nogen Tanke om en rettidig Koncentration af egne Styrker.

Efter min Opfattelse vil en ensidig Udbygning af Søværnets Materiel ved 28 cm Kanonskibe, af hvilke man selvsagt kun tør formode, at man faar tildelt et Faatal paa Grund af deres høje Bekostning, ikke bidrage til en hensigtsmæssig Frigørelse af Søværnets øvrige Materiel til Neutralitetsbevogtning i Farvandet, hvorimod man i højere Grad opnaar dette Maal ved et forøget Antal 15 cm Kanonskibe, samt endvidere ved en stærk Udbygning af det stationære Kystforsvar til Frigørelse af og Støtte for Flaaden samtidig med en kempdygtig Tilvækst af Luftvaabnet og det lette Materiel. Torpedo- og Motortorpedobaade.

Betragter man de fremmede Styrker, som formentlig fortrinsvis vil blive anvendt til Operationer omkring Kattegat og Store Bælt, vil det ses, at kun de tyske 10000 t Skibe og derover, har en Hovedarmering paa mere end 15 cm, hvorimod samtlige lettere Krydsere

paa 6-7000 t har 15 cm Kanoner som Hovedarmering, og samtlige Jagerere 12,7 cm og mindre.

For den engelske Flaade er Forholdet ganske det samme, idet kun Slagskibe og de svarere Krydsere, som "Dorsetshire" m.fl. paa 9-10000 t har 20,3 cm Kanoner og derover som Hovedarmering, medens samtlige lettere Krydsere har 15 cm Kanoner som Hovedarmering.

Det tilsvarende gælder for Frankrig, hvorimod Rusland saavidt vides har 18 cm Kanoner som Hovedarmering i deres nye 8000 t Krydsere.

Det ses heraf, at 15 cm Kanonen er det Kaliber, som formentlig hyppigst vil forekomme i danske Farvande under Neutralitetsbevogtningen, idet Kampskibenes Optræden fortrinsvis maa tænkes at fremstaa, hvor Neutralitetskrænkelser danner Indledning til Angreb paa Landets Eksistens.

Med megen Interesse har jeg bemærket Kaptajnløjtnant Weilbachs Indlæg om en Ændring i strategisk Opmarch og taktisk Anvendelse af U-Baadene, paatvunget os af den dominerende tyske Luft- og Sømagt over vore Farvande, og det synes mig, at ganske tilsvarende Analogier kan drages for andet Materiel. Modsatningen mellem 1914 og 1935 fremtræder formentlig stærkest derved, at den Store-Bælt-spærrende Opgave utvivlsomt maa afløses af en Store-Bælt-observerende Opgave, i første Række baseret paa Smaalandsfarvendet med en samtidig Bevogtning af Sundafsnittets Tilgange, medens selve Sundafsnittets Neutralitetsbevogtning fortrinsvis maa overlades til Kystdefensionens Værker og flydende Materiel.

Billedet fra 1914 gentager sig sikkert ikke. Neutralitets-spærringerne bør næppe fremtidig binde - og herved sprede - Artilleriskibsmateriellet paa stationære Pladser. Hensigtsmæssigt anlagte Værker paa Kysterne kan i Almindelighed erstatte det flydende Artillerimateriel, og Kabelminespærringerne bør formentlig indgaa som Supplement til Flaadens Neutralitetsplacering for derigennem at kunne frigøre andet Materiel, i Modsatning til tidligere, hvor Spærringerne bændt Skibsmateriel.

Det maa her understreges, at ved Overgangen fra Neutralitet til Krig skifter Minerne fra Kabelminernes stationære Tilværelse til den selvvirkende Mines frie taktiske Samvirke med Søværnets øvrige Materiel til Opnaaelse af den totale Indsats.

Som Konklusion skal jeg anføre:

- at den strategiske Situation maa tage Sigte paa en Neutralitetshævdelse af Farvandene med Koncentrationsmulighed omkring Sundefsnittet,
- at Neutralitetsopgaverne tvinger Flaadens Enheder til Spredning,
- at den af Regeringen angivne Neutralitetsbevogtning stiller Krav om en Genopbygning af artilleriarmerede Skibe, der i Fart, Armering og Antal kan løse Neutralitetstjenesten paa Territoriet. Opgaven stiller sikkert Krav om et større Antal Skibe - mindst 6-8 - og efter min Overbevisning kan disse Opgaver løses af 15 cm Kanonskibet,
- at Kystbefæstningsanlæg bør anlægges bl. a. til Frigørelse af og til Støtte for Søværnets Enheder, samt
- at Luftvaabnet bør styrkes for at fremkalde en gunstig og hurtig opnaelig Koncentration, ved Flaadens Indsats sammen med Hæren for Landets Eksistens.

Opbygningen bør - hos os som overalt - logisk foregaa fra Bunden og bør utvivlsomt først tilstræbe at skabe Søværnet et Materiel, der løser den af Regeringen nævnte Opgave - det kan nemlig 1937-Lovens Materiel ikke, end ikke ved Bygning af 2 Stk. 28 cm Skibe.